

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	At arbejde med kilder	Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan identificere historiske problemstillinger • Eleven har viden om kendetegn ved historiske problemstillinger 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> • stille relevante spørgsmål, der er rettet mod at undersøge livet som fæstebonde i 1700-tallet • gøre rede for mindst tre kriterier, som spørgsmål til historie skal opfylde for at kunne betegnes som en historisk problemstilling • vurdere om spørgsmål, der er rettet mod livet som fæstebonde i 1700-tallet, er brugbare som problemstillinger 	Historie 6 Grundbogen side 4-7. Kopiside 1-6b fokuserer på arbejdet med forskellige kilde typer. De kan bruges i egentlige kildekurser eller inddrages løbende		
			<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan vurdere brugbarheden af historiske spor, medier og andre udtryksformer til at belyse historiske problemstillinger • Eleven har viden om kildekritiske begreber 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan • gøre rede for kildeværdien af billedkilderne (kilde 2) til at få oplysninger om livet som fæstebonde i 1700-tallet • forklare, hvordan billedkilderne (kilde 2) kan bruges som kilder til ophavstiden • give eksempler på, hvilke kilder der vil være optimale, hvis man vil vide noget om livet som fæstebonde i 1700-tallet 			

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Renæssancen	Kronologi og sammenhæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan begrunde principper for inddeling af historien • Eleven har viden om principper for inddeling af historien 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • gøre rede for træk, der kendetegner renæssancen som periode • sammenligne andre perioders principper for overblik med renæssancen • forklare, hvordan renæssancen bredte sig i Vesteuropa • give eksempler på væsentlige hændelser, der fandt sted i renæssancen 	Historie 6 Grundbogen side 7-27, Kopiside 7-13		
<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse • Eleven har viden om kanonpunkter 			Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • sætte kanonpunkterne "Christian 4." og "Den Westfalske Fred" i historisk sammenhæng • bruge kanonpunkterne "Christian 4." og "Den Westfalske Fred" til at fortælle om magtforhold i Danmark og Europa i 1600-tallet • forklare baggrunden for forskellige vurderinger af Christian 4.'s handlinger som konge 				
Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum		<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan analysere brug og funktion af fortalt historie • Eleven har viden om særtræk ved fortalt historie 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • give eksempler på, at beretninger fra renæssancen har betydning for nutiden • give eksempler på, at synet på Christian 4. har ændret sig i tidens løb • forklare, hvordan fortællinger om Christian 4. er påvirket af fortællingernes ophavstid, formål og funktion 				

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Dan- mark som koloni- magt	Kronologi og sammen- hæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved histo- riske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan redegøre for samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie • Eleven har viden om samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • fortælle om motiverne bag dansk kolonipolitik • give eksempler på konsekvenser af dansk kolonipolitik i kolonierne og i Danmark • forklare, hvorfor kolonierne blev afviklet 	Historie 6 Grundbogen side 28-51, Kopiside 14-18		
<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan bruge kanonpunkter til at skabe historisk overblik og sammenhængsforståelse • Eleven har viden om kanonpunkter 			Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • gøre rede for begivenheder i Danmark og Europa, der førte til ophævelsen af slavehandelen • sætte kanonpunktet ”ophævelsen af slavehandelen” i sammenhæng med dansk kolonihistorie • bruge kanonpunktet ”ophævelsen af slavehandelen” til at diskutere økonomiske, politiske, moralsk/etiske forklaringer på, at slavehandelen ophørte 				
Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden		<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan læse historiske kilder og udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold og formål • Eleven har viden om fagord og begreber og historiske kilders formål og struktur 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • med egne ord forklare de faglige begreber, der anvendes i kapitlet • ud fra kilderne udlede samtidsens syn på slaver • beskrive og forklare ændringer i den danske regerings opfattelse af Grønland og grønlanderne fra 1850 til 1950, som den fx kommer til udtryk i kilderne i Grundbogen side 46 og 47 • afkode og fortolke kapitlets billedkilder 				

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Dan- mark som koloni- magt	Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan forklare historiske fortællingers sammenhæng med fortidsfortolkninger og nutidsforståelser • Eleven har viden om enkle sammenhænge mellem fortidsfortolkninger og nutidsforståelser 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • give eksempler på, at fortællinger om kolonitiden påvirkes af fortidsfortolkning og nutidsforståelser • ud fra fortællinger om kolonitiden forklare samspil mellem fortidsfortolkning og nutidsforståelser • på historiefaglig baggrund drøfte ønsket om, at den danske regering skal sige undskyld for kolonipolitikken i 1600-1800-tallet 			

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Sørø- vere	Kronologi og sammenhæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan placere historiske perioder i absolut kronologisk sammenhæng • Eleven har viden om historiske perioders tidsmæssige placering 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • placere de behandlede begivenheder tidsmæssigt • forklare, hvorfor sørøvernes måde at være på, ændrer sig over tid • i tid og rum fortælle om kapers funktion i krige 	Historie 6 Grundbogen side 52-75, Kopiside 19-24		
		Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger • Eleven har viden om kriterier for opstilling af enkle historiske problemstillinger 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • udpege spørgsmål fra Find ud af ..., der kan karakteriseres som problemstillinger • udarbejde fagligt relevante spørgsmål til temaet om sørøvere og bearbejde dem til problemstillinger • udarbejde en problemstilling, der kan anvendes i forbindelse med Arbejd videre-opgaven om historiebrug (Grundbogen side 25) 			
		Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan begrunde valg af historiske scenarier til at få indsigt i samfundsforhold i fortiden • Eleven har viden om kriterier for valg af historiske scenarier 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • give eksempler på brug af fortællinger og iscenesættelser af sørøvere i forskellige kontekster • forklare forskellige formål og virkemidler i brug af fortællinger om sørøvere • historiefagligt karakterisere og vurdere brug af sørøvere i fx spillefilm, fiktion og reklamer 			

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Osman- nerriget	Kronologi og sammen- hæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved histo- riske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan placere historiske perioder i absolut kronologisk sammenhæng • Eleven har viden om historiske perioders tidsmæssige placering 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • i tid placere væsentlige begivenheder i Osmannerrigets historie • forklare grunde til Osmannerrigets ekspansion • diskutere interne og eksterne forklaringer på Osmannerrigets opløsning 	Historie 6 Grundbogen side 76-97, Kopiside 25-28		
<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan redegøre for samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie • Eleven har viden om samspil mellem aspekter fra dansk og omverdens historie 			Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • fortælle om konflikter og krige mellem Vesteuropa og Osmannerriget • give eksempler på forskellige tiders opfattelser af Osmannerriget/Tyrkiet • give eksempler på kulturudveksling mellem Osmannerriget og Vesteuropa 				
Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden		<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan vurdere brugbarheden af historiske spor, medier og andre udtryksformer til at belyse historiske problemstillinger • Eleven har viden om kildekritiske begreber 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • afkode og fortolke kapitlets billedkilder • bruge kapitlets kilder til at fortælle om forhold i Osmannerriget • funktionelt anvende kildekritiske begreber i analysen af kilderne og besvarelsen af spørgsmålene (Find ud af ...) • diskutere kildernes troværdighed 				

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Osman- nerriget	Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan analysere brug og funktion af fortalt historie • Eleven har viden om særtræk ved fortalt historie 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • ud fra beretninger om Osman- nerriget forklare samspillet mellem fortidsfortolkning og nutidsforståelser • give eksempler på og forklare, hvordan livet i Osmannerriget har været opfattet i Vesteuropa • samtale om kulturmøder mellem Osmannerriget og Vesteuropa • finde eksempler i kapitlet på, at dets ophavsmænd ikke er tyrkere 	Historie 6 Grundbogen side 76-97, Kopiside 25-28		

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	1. Verdens- krig	Kronologi og sammenhæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan identificere brud og kontinuitet i historien • Eleven har viden om væsentlige træk ved historiske perioder 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • fortælle om forhold i Europa, der før krigen tydede på kontinuerlig fremgang • give eksempler på og forklare, hvad der var afgørende nyt i måden at føre krig på • karakterisere aspekter i fredsftalerne som brud eller kontinuitet 	Historie 6 Grundbogen side 98-121, Kopiside 29A-36		
<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan redegøre for konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden • Eleven har viden om konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden 			Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • fortælle om Danmarks neutralitetspolitik • give eksempler på, hvordan krigen påvirkede befolkningen i Danmark • forklare, hvorfor dansksindede nordslesvigere deltog i krigen på tysk side 				
Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden		<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger • Eleven har viden om kriterier for opstilling af enkle historiske problemstillinger 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • bearbejde spørgsmål vedrørende 1. Verdenskrig til problemstillinger • funktionelt inddrage punkter fra analysemodellerne (Grundbogen side 4-7) i arbejdet med spørgsmålene (Find ud af...) 				

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	1. Verdens- krig	Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan opstille historiske scenarier for at få indsigt i samfundsforhold i fortiden • Eleven har viden om elementer, der indgår i historiske scenarier 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> • give eksempler på de krigsførende parter fjendebilleder • på baggrund af analyse af propagandaplakater beskrive og forklare baggrunde for de opfattelser, som de krigsførende parter forsøgte at give af hinanden 			
			<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan analysere brug og funktion af fortalt historie • Eleven har viden om særtræk ved fortalt historie 	<p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> • ud fra fremstillinger om 1. Verdenskrig forklare samspillet mellem fortidsfortolkninger og nutidsforståelser • give eksempler på og forklare den betydning, fortællinger om begivenheder under 1. Verdenskrig har fået for eftertiden • gøre rede for, hvilken betydning Grundbogens beretning om 1. Verdenskrig har haft på dem 			

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Børn og unge	Kronologi og sammenhæng Eleven kan sammenligne væsentlige træk ved historiske perioder	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan begrunde principper for inddeling af historien • Eleven har viden om principper for inddeling af historien 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • tidsfæste væsentlige begivenheder og sammenhænge, der behandles • karakterisere de perioder, der omtales i temaet • gøre rede for sammenhænge mellem samfundsudvikling og opfattelser af børn og unge 	Historie 6 Grundbogen side 122-142, Kopiside 37A-42		
<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan redegøre for konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden • Eleven har viden om konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden 			Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • give eksempler på, hvordan ungdomskulturer i Danmark var inspireret af amerikanske i 1950'erne og 1960'erne • gøre rede for, hvordan ungdomskulturer i Danmark er kommet til udtryk i tidens løb 				
Kildearbejde Eleven kan med afsæt i enkle problemstillinger anvende kildekritiske begreber til at redegøre for fortolkninger af fortiden		<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan læse historiske kilder og udtrykke sig mundtligt og skriftligt om deres indhold og formål • Eleven har viden om fagord og begreber og historiske kilders formål og struktur 	Eleven kan <ul style="list-style-type: none"> • bruge faglige begreber i analysen og fortolkningen af kilderne • bruge kilderne til at slutte sig til ophavsmændenes syn på børn og unge • på baggrund af arbejdet med tekster, billeder og kilder formulere en historisk sammenfatning af forandringer i børns og unges liv fra 1700-tallet til nu • karakterisere og vurdere årsagssammenhænge i teksten 				

ÅRSPLAN FOR 6. KLASSE

Hvornår?	Emne/ tema	Kompetenceområde og kompetencemål	Færdigheds- og videns- mål	Eksempler på læringsmål - læreren ændrer og supplerer	Undervisnings- aktiviteter	Tegn på læring	Evaluering
	Børn og unge	Historiebrug Eleven kan perspektivere egne og andres historiske fortællinger i tid og rum	<ul style="list-style-type: none">• Eleven kan forklare historiske fortællingers sammenhæng med fortidsfortolkninger og nutidsforståelser• Eleven har viden om enkle sammenhænge mellem fortidsfortolkninger og nutidsforståelser	Eleven kan <ul style="list-style-type: none">• ud fra kapitlets fremstilling af børns og unges live karakterisere forfatterens opfattelse af forholdene på forskellige tider• ud fra eksempler i kapitlet forklare, at fremstillingen udtrykker samspil mellem fortidsfortolkninger og nutidsforståelser• fortælle om tidstypiske forklaringer i kilderne			